

فصلنامه ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران نظریات، نتایج پژوهش‌ها و دستاوردهای علمی، پژوهشی و فرهنگی نویسندگان و صاحب‌نظران حوزه سلامت و علم و فناوری را که با رعایت ضوابط اخلاقی و علمی و شرایط مندرج در این دستورالعمل تهیه و تنظیم و به تأیید داوران رسیده باشند منتشر می‌نماید:

موضوعات: نقد و نظر در همه زمینه‌های سلامت، مسائل و اولویت‌های مرتبط با سیاست‌های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری، نقشه جامع علمی کشور و سلامت و سایر اسناد راهبردی نظام علم و فناوری و نظام سلامت، اهداف و وظایف مندرج در اساسنامه فرهنگستان علوم پزشکی. مقالات نویسندگان در قالب مقالات پژوهشی (Original Article)، مقالات مروری (Review Article)، دیدگاه و نظر (Perspective, opinion)، مقالات کوتاه (Short Communication)، نامه به سردبیر (Letter to the Editor)، خلاصه سیاستی/ بیانیه رسمی (Policy Brief/Formal Statement)، معرفی کتاب یا اسناد راهبردی حوزه سلامت، شخصیت‌های تأثیرگذار در سلامت

(Conceptual Paper) پذیرفته (Book, Health Strategic Document Review, Medical Biographies) و مفهومی می‌شود. این مجله در نظر دارد مقالات با کیفیت بالا در زمینه‌های مختلف سلامت به‌ویژه، سیاست‌گذاری، آینده‌نگاری، مرجعیت علمی، اقتصاد و اقتصاد مقاومتی، رصد کلان، فرهنگ و فرهنگ‌سازی، توسعه علمی و فناوری، استقلال علمی، نوآوری، سبک‌های سالم زندگی، اخلاق و معنویت، پیشرفت و تحول در علوم بالینی و علوم پایه پزشکی و سایر حیطه‌های علوم سلامت را پس از داوری دقیق و اعمال نظرات اصلاحی چاپ نماید.

سایر ملاحظات

- مقالات صرفاً ترجمه، قابل قبول مجله نیست.
- مقالات ارسالی قبلاً در نشریات دیگر به چاپ نرسیده باشند.
-
- مقالات ارسالی همزمان یا قبل از مشخص شدن تصمیم نهایی، به سایر مجلات ارسال نشود.

۱. سلامت از ارکان توسعه و امنیت پایدار ملی

- مقالات حاصل از مطالعات کیفی پذیرفته می‌شود.
- گزارش و خلاصه مقالات و اصل مقاله‌های منتخب همایش‌های علمی پذیرفته می‌شود.
- نقل مطالب این نشریه با ذکر مأخذ آزاد است.
- آراء مندرج در مقالات لزوماً به معنی دیدگاه‌های فرهنگستان نیست.
- مقالات ارسالی از نظر همانندی با سایر متون انتشار یافته بررسی می‌شود.
- مطالبی که برای چاپ مناسب تشخیص داده نشود، برگردانده نمی‌شود.
- چکیده مقاله به زبان فارسی و انگلیسی هریک در صفحه جداگانه و شامل ۲۰۰-۴۰۰ کلمه باشد.
- چکیده مقاله بایستی به هر دو زبان فارسی و انگلیسی ارسال شود و متن چکیده انگلیسی و فارسی بایستی باهم مطابقت داشته باشند.
- هر مقاله پژوهشی باید بین سه تا پنج کلید واژه انگلیسی و فارسی بر مبنای واژگان کنترل شده سرعنوان‌های موضوعی پزشکی MeSH و اصطلاحنامه پزشکی فارسی داشته باشد. کلیدواژه‌های غیرپزشکی نیز باید بر مبنای سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه کنگره باشند. کلیدواژه‌های پزشکی بر غیرپزشکی ارجحیت دارند.

- هر مقاله پژوهشی حاوی حداکثر ۴۰۰۰ لغت باشد (بجز چکیده، جداول، تصاویر، اسامی نویسندگان، تقدیر و تشکر و منابع)
- هر مقاله حاوی حداکثر ۸ جدول یا نمودار باشد. نمودارها و جداول در صفحات جداگانه تنظیم شوند.
- مقالات در فایل Word ارسال و کپی آن روی کاغذ A-۴ چاپ شده باشد.
- نمودارها، جدولها و تصاویر باید با زیرنویس به صورت آماده برای چاپ ارائه شود.
- ارجاعات باید در درون متن در میان پرانتز آورده شود.
- برای ارجاع از استانداردهای مرتبط، مطابق سبک ونکوور (Vancouver) استفاده شود.
- همه پانویسها در همه جای مقاله حذف شود و فقط در صورت الزام عبارت لاتین موردنظر در داخل پرانتز در همانجا بیاید.
- آیین‌نگارش زبان فارسی رعایت شده و از به کار بردن کلمات خارجی که معادل رسا در فارسی دارند خودداری شود.
- شماره صفحات در وسط و پایین صفحات درج شود.
- مطالب داخل جداول و نمودارها و نیز توضیحات جداول نمودارها و تصاویر بایستی به زبان فارسی باشد.
- اعداد فارسی با اعشار (/) و اعداد انگلیسی با نقطه (•) نوشته شوند.
- هر یک از تصاویر بایستی با فرمت JPEG یا TIFF و با وضوح تصویر حداقل ۳۰۰ dpi برای نشریه ارسال گردد.
- جداول، نمودارها و تصاویر بایستی به ترتیب در طول مقاله شماره‌گذاری شوند.
- هر جدول بایستی یک عنوان در بالای جدول داشته باشد.
- هر یک از تصاویر و نمودارها باید یک عنوان در زیر آنها داشته باشند.
- در متن مقاله می‌توان از کلمات اختصاری استاندارد استفاده نمود. البته در اولین بار کاربرد واژه اختصاری بایستی نام کامل آن در پرانتز بیان گردد.
- فایل پرسشنامه به صورت جداگانه به عنوان ضمیمه ارسال گردد.
- فرم امضاء نویسندگان به امضا تمام نویسندگان رسیده و در سیستم ارسال مقاله ثبت گردد.
- مسئولیت صحت امضا تمام نویسندگان با نویسنده مسئول است.
- همه منابع در انتهای مقاله فقط به زبان انگلیسی باشد.
- واژه و یا عباراتی که به صورت علائم اختصاری به کار برده شده، در اولین استفاده به طور کامل در پرانتز ذکر گردند.
- پذیرش و چاپ مقاله منوط به دریافت شناسه ORCID از سوی نویسندگان محترم می‌باشد. لذا خواهشمند است جهت دریافت اطلاعات بیشتر به files/site1/files/manual_ORCID.pdf مراجعه فرمایید.

- نویسندگان محترم می‌توانند با مراجعه به سایت فرهنگستان علوم پزشکی به آدرس <http://ams.ac.ir> مقالات و نوشته‌های خود را به صورت برخط (Online) ارسال نمایند. ارسال فایل مقاله با نام و مشخصات کامل همه نویسندگان و نام و مشخصات محل تحقیق، مرکز یا مراکز تحقیقاتی یا علمی همکار ضروری است. تعداد صفحات هر مقاله بیش از ۱۵ صفحه (A-۴ شامل متن، جداول، نمودارها، تصاویر و منابع) نباشد.
- فرم‌ها و فایل تنظیم مقالات در سایت، در منوی «راهنمای نویسندگان» موجود است.
- رعایت موازین اخلاق پزشکی و حرفه‌ای، آداب اخلاقی نگارش و پژوهش، حق مالکیت معنوی تحقیقات و نوشته‌های علمی، مقررات بین‌المللی در تألیفات علمی و همه ضوابط علمی و قانونی در جمیع موارد الزامی است.
- در تنظیم مطالب و منابع مربوطه، رعایت کلیه موازین اخلاق در انتشار مطالب علمی بر اساس مقررات جمهوری اسلامی و نیز موازین بین‌المللی ضروری است.
- مسئولیت صحت و سقم مطالب به عهده نویسندگان می‌باشد.
- نظرات نویسندگان به منزله نظر فرهنگستان نیست و چنانچه نظری به فرهنگستان منتسب شود باید منبع آن نیز ذکر شود.

تبصره: چنانچه پژوهش و تهیه مقاله با استفاده از بودجه تحقیقاتی مؤسسه انجام شده است، نام مؤسسه و شماره ثبت طرح در آخر مقاله ذکر شود و نیز مجوز کتبی مؤسسه مربوطه در خصوص چاپ مقاله در فصل‌نامه علمی - پژوهشی فرهنگستان علوم پزشکی به پیوست مقاله ارسال شود.

تبصره: مقالات مروری و مروری سیستماتیک، فقط از پژوهشگران مجرب و مسلط به موضوعات مربوطه، که دارای تألیفاتی در همان زمینه‌ها هستند، پذیرفته می‌شود. مشروط بر آنکه در سه سال گذشته مقاله مروری در آن زمینه منتشر نشده باشد.

تنظیم بخش‌های مختلف مقاله

در تنظیم و نگارش قسمت‌های مختلف مقالات ارسالی باید ترتیب زیر رعایت شود:
صفحه عنوان

صفحه عنوان در تمام انواع مقالات ثابت است و به هر دو زبان فارسی و انگلیسی باید نوشته شود.
صفحه عنوان شامل: عنوان کامل مقاله به فارسی و انگلیسی، نام و نام خانوادگی، رتبه و سمت علمی و دانشگاه و یا دپارتمان یا مؤسسه کلیه نویسندگان، نام و نشانی محل کار، پست الکترونیک، شماره تلفن و دورنگار نویسنده مسئول جهت تماس و اعلام تعارض منافع است.

شرایط انتخاب عنوان مقاله

عنوان مقاله نباید تکراری باشد و توسط نویسنده دیگری در مقاله دیگری به زبان مجله یا هر زبان دیگری به چاپ رسیده باشد. عنوان مقاله باید گویای مطالعه باشد و از ذکر فرمول و علائم اختصاری خودداری شود. عنوان باید حاوی متغیرهای اصلی پژوهش باشد و کلمات اضافی نداشته باشد.

شرایط انتخاب عنوان کوتاه مقاله

عنوان کوتاه مقاله در هنگام صفحه‌آرایی و برای دسته‌بندی مقاله استفاده می‌شود و باید حداکثر ۱۸ حرف

باشد.

مقالات اصیل (Original Article): که در اولویت چاپ است و شامل حداکثر ۳۵۰۰ کلمه و حداکثر ۸ تصویر/جدول می‌باشد. در مقاله اصلی بایستی حداکثر به ۳۰ منبع ارجاع داده شود.
در همه انواع مقالات؛ تعداد کلمات شامل متن اصلی مقاله است. لذا عنوان فارسی و انگلیسی، چکیده فارسی و انگلیسی، نمودارها، جداول، شکل‌ها، منابع، بخش تقدیر و تشکر و تضاد منافع را شامل نمی‌شود.

مقالات مروری (Review Article): در این نوع مقالات بایستی نویسنده احاطه کامل بر موضوع مقاله داشته باشد و ضروری است که شامل حداکثر ۵۰۰۰ کلمه باشد. حداقل به ۳۰ منبع ارجاع داده می‌شود که در این بین بایستی حداقل سه منبع از فعالیت‌های پژوهشی خود نویسنده پیرامون موضوع مقاله باشد. مقالات مروری به مروری روایتی (Narrative)، سیستماتیک، متا آنالیز تقسیم‌بندی می‌شوند.
مقاله کوتاه (Short Communication): این مواد ساختار مشابه مقالات پژوهشی دارند با این تفاوت که یافته‌های مطالعه اندک است. این مقالات در حداکثر ۲۵۰۰ کلمه تنظیم شده‌اند و حداکثر به ۱۵ منبع ارجاع داده می‌شود.

نامه به سردبیر (Letter to the editor) یا سرمقاله (Editorial): مربوط به اظهارنظر و نقد علمی مسائل روز علمی و یا نقدی بر یک مقاله علمی است معمولاً چکیده، جدول و نمودار نداشته و حداکثر ۱۵۰۰ کلمه دارد و بیش از ۵ منبع ندارد.

مقاله دیدگاه و نظر (Perspective, opinion): مقالات دیدگاه (Perspective)، دیدگاه علمی یک فرد را در مورد مفهوم یا ایده‌ای در یک زمینه خاص و نظر (Opinion) منظر نگارنده مقاله را درباره تفسیر، تحلیل یا متدولوژی خاص مطرح می‌سازد. این مقالات حداکثر ۲۰۰۰ کلمه را در بر می‌گیرند.

مقاله مفهومی (Conceptual Paper): نظریه‌های موجود را با روش‌هایی به هم ارتباط می‌دهند، پیوندی بین رشته‌ها است و در نهایت بینش‌هایی در چند سطح و دامنه نظری ارائه می‌دهد.

ساختار مقاله پژوهشی: مقاله پژوهشی شامل عنوان (فارسی و انگلیسی)، چکیده و کلیدواژه‌ها (فارسی و انگلیسی)، مقدمه، روش کار، یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری، تقدیر و تشکر و فهرست منابع می‌باشد.

چکیده مقاله: لازم است کلیه مقالات همراه با چکیده فارسی و انگلیسی حداکثر تا ۲۵۰ کلمه به صورت سازمان‌یافته با عناوین مجزا شامل زمینه و هدف (Background)، روش (Methods)، یافته‌ها (Results) و نتیجه‌گیری (Conclusion) باشد. خلاصه مقاله باید به گونه‌ای تنظیم گردد که بیانگر کل مقاله باشد. در پایان چکیده فارسی بایستی سه تا ده واژه با عنوان «واژگان کلیدی (Keywords)» ذکر شود که در عنوان و چکیده مقاله آمده باشد.

مقدمه: باید ضمن بیان زمینه، اهمیت و هدف پژوهش، خلاصه‌ای از مطالعات و مشاهدات مرتبط با تحقیق مورد نظر را که در گذشته به انجام رسیده است سؤالات بدون پاسخی که این تحقیق به آن‌ها پاسخ می‌دهد را با ذکر منابع مربوطه بیان نماید. مقدمه حداکثر ۷۰۰ کلمه است.

روش: در این بخش باید نوع مطالعه، روش کار یا نوع آزمایش و مشاهدات انجام شده به‌طور دقیق و با جزئیات کامل ذکر شود. به نحوی باید نوشته شود که هر خواننده‌ای بتواند با آن، تجربه نویسنده مقاله را تکرار کند، در صورت استفاده از مواد مصرفی، نام کامل و سازنده آن در داخل پرانتز ذکر شود. در صورت استفاده از روش‌های قبلی ذکر مرجع روش الزامی است. در مواردی که از روش یا روش‌های جدید استفاده می‌شود لازم است اطلاعات کافی در مورد آن داده شود تا در صورت نیاز توسط سایر افراد قابل انجام

باشد. در صورت استفاده از داروی خاص، نام ژنریک دارو، دوز و نحوه استفاده از آن ذکر شود. نام آزمون های آماری و برنامه های رایانه ای مورد استفاده در پژوهش نیز الزامی است. در این بخش نمونه های مورد مطالعه و خصوصیات دموگرافیک آنها، چگونگی انتخاب نمونه ها، نحوه جمع آوری اطلاعات (مثلاً پرسشنامه) روش های آزمایشگاهی و تجهیزات مورد استفاده (اعم از روش مصرف، کارخانه سازنده و ...) و نیز روش های آماری مطالعه، معیارهای ورود و خروج، و ... به طور کامل شرح داده شوند. نام دقیق پرسشنامه و پایایی و روایی آن ثبت گردد.

به صورت اختصار روش بررسی شامل: موارد ۱. زمان و مکان اجرای پژوهش ۲. سوژه ها و نمونه های مورد آزمون و ملاک انتخاب، روش نمونه گیری و منطق تعداد نمونه (این قسمت بسیار مهم است و در ابتدای امر مورد کارشناسی قرار می گیرد) ۳. نحوه جمع آوری اطلاعات. ۴. رعایت موازین اخلاق در پژوهش. ۵. ابزارهای اندازه گیری. ۶. آزمون های آماری.

یافته ها: یافته های حاصل از پژوهش باید به صورت ترکیبی از متن، جدول و نمودار یا شکل گزارش شود. محتویات جداول و نمودارها نباید به صورت کامل در متن هم تکرار شود بلکه ذکر شماره نمودار یا جدول در متن کفایت می کند. جداول و نمودارها باید به صورت Word باشند. در مقالات طولانی برای وضوح بیشتر مطالب ممکن است مطالب زیر عنوان فرعی (Sub-heading) در قسمت نتایج و بحث ذکر شود. **بحث و نتیجه گیری:** این بخش لازم است با تأکید بر یافته های مطالعه حاضر به بیان تفاوت ها و شباهت های مطالعه انجام شده با یافته های سایر مطالعات مشابه بپردازد. در این قسمت نیازی به تکرار مجدد جزئیات یافته ها نمی باشد بلکه تأکید بر جنبه های جدید و مهم مطالعه و نتیجه گیری از یافته ها کافی است. لازم است ذکر شود که آیا یافته های مطالعه برای اثبات فرضیه یا فرضیه های مطرح شده در مطالعه کافی است یا به مطالعات بیشتری نیاز است. نتیجه گیری کلی، ذکر مشکلات و محدودیت های عمده مطالعه و همچنین نقاط قوت آن در پایان این بخش الزامی است.

تقدیر و تشکر: از تمامی افرادی که در این مطالعه همکاری داشته اند اما فاقد معیار کافی برای عنوان شدن در بین نویسندگان مقاله بوده اند در این قسمت قدردانی شود. این افراد عبارتند از، کسانی که در روش یا در نگارش مقاله همکاری داشته اند، یا از پژوهش حمایت مادی یا علمی کرده اند. چنانچه پژوهش با استفاده از بودجه تحقیقاتی مؤسسه یا دانشگاهی انجام شده است، نام آن مؤسسه یا دانشگاه را به همراه شماره ثبت طرح در آخر مقاله ذکر کنید.

تضاد منافع: نویسندگان باید هرگونه تعارض احتمالی منافع مثل دریافت وجه در قبال مقاله، یا به دست آوردن موجودی یا سهم در یک سازمان را که ممکن است از طریق انتشار مقاله به دست بیاید و یا از دست برود به صورت مشخص بیان کنند.

فهرست منابع: کلیه منابع باید به زبان انگلیسی نوشته شوند، اطلاعات کتابشناختی منابع منتشر شده با زبان فارسی به انگلیسی ترجمه شوند و در انتهای آنها عبارت [in Persian] آورده شود. اطلاعات کتابشناختی کلیه منابع استفاده شده در مطالعه به ترتیب استناد در متن شماره گذاری و منابع مطابق با استاندارد ونکوور تنظیم شوند.

مقاله کوتاه (Short Communication) به همین فرمت و فقط با حجم لغت کمتر (۲۵۰۰ لغت) نگارش گردد.

نحوه تنظیم مقاله مروری

مقاله مروری می تواند یکی از ۲ نوع مروری روایتی (Narrative)، سیستماتیک (Systematic) یا

متاآنالیز (Meta-analysis) باشد. مقاله مروری باید جامع و کامل بوده و در تنظیم آن از حداقل ۳۰ منبع و حداکثر ۴۵ منبع معتبر استفاده شده باشد. اجزای این نوع مقالات شامل عنوان فارسی و انگلیسی، چکیده فارسی و انگلیسی، کلید واژه‌ها، و فولتکس مقاله شامل مقدمه، روش‌ها، یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری، تشکر و قدردانی، تضاد منافع و فهرست منابع باشند. فقط خلاصه و گزارش نمودن نتایج کار دیگران کافی نیست بلکه نظریه‌پردازی و نتیجه‌گیری جدید باید صورت گیرد. چکیده این مقالات مروری در واقع شامل جمع‌بندی نهایی بررسی می‌باشد. حداقل سه منبع مرتبط از خود نویسنده آورده شود.

نحوه تنظیم نامه به سردبیر یا سرمقاله

این نوع مقاله بدون چکیده بوده و فقط حاوی متن است که بایستی حداقل ۱۰۰۰ کلمه به همراه ۵ منبع باشد. مقاله مربوط به اظهارنظر و نقد علمی مسائل روز علمی و یا نقدی بر یک مقاله علمی است